

ਇਹ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਣਾ

ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ

ਪੋਪ ਜੇਹਨ ਪਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਸਾਈ ਮੱਤ ਦਾ ਪੁੱਖ ਬੁਲਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਉਹ ਵਿਚ ਹਰ ਮੌਕੇ ਦੱਸਦਾ ਗਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਰਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ਼ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਰਭਪਾਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਉਹ ਵਿਹੁੱਧ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਹਦੀਆਂ ਪਾਰਨਾਵਾਂ ਅੰਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪਾਰਨਾਵਾਂ ਉਤੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਂਤੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਜੋ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੱਗ ਵਿਚ ਅੰਰਤਾਂ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀਆਂ ਵਗਲਣਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮਹਿਦੂਦ ਗੱਥਣ। ਇਹ ਹੁਣ ਨੰਗਾ ਚਿੱਟਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅੰਰਤਾਂ ਪਿਛੇ ਤਾਂ ਹੀ ਰਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਘਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਅੰਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਸਮਾਜਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਂ ਲੱਭੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਰਖ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਇਕ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੱਭਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ

ਜੋ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ। ਦੂਜਾਂ ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੋਚ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਦ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਬਾਬਾਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਉਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੱਭੀਂ ਆਮ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰਦ ਕੁਝ ਜਾਂ ਰੰਨ ਮੁਗੀਦ ਗਰਦਾਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੱਭੀਂ ਦਾ ਰੁਕਾਨ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਮਰਦ ਜਿੱਹੜਾ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਪਕਾਣਾ, ਭਾਂਡੇ ਪੋਣਾ, ਕੱਪੜੇ ਪੋਣਾ, ਪੇਚਾ ਮਾਰਨਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਿਚ ਅੰਰਤ ਦਾ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੰਨ ਮੁਗੀਦ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਹ ਇਕ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਵਨਵਾਦੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਬੰਦਾ ਜਾਏ ਤੇ ਕਿਥੋਂ ਜਾਏ? ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੀ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਅਤੇ ਲੰਮਾ ਅਮਲ ਹੈ ਪਰ ਰਾਹ ਹੋਰ ਹੈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡਿਆਂ ਦੇ ਕਾਕੇ ਤੇ ਕਾਕੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜੇਥੇ ਕਤਗੀਆਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਜੇਥੇ ਕੁਤਗੀਆਂ ਬੁਦਵਾਉਣ ਆਦਿਕ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਫ਼ਰਾਲੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਪੀੜੜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦਿਵਾਈ। ਸੁਪਰਾਇੰਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਕ ਵਿਦਿਆ ਟੱਗੇ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਵਿਹੁੱਧ ਇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਂਦੀ ਕੀਤੀ। ਟੱਗੇ ਨਾਲ ਇਕ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਵੀ ਸੰਥਾਪ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਇਕ ਸਵੇਰੇ ਉਸ ਵਕੀਲ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਚਾਦਰ ਵਿਚ ਲੋਪੋਟੀ ਰੇਲ ਲਾਈਨ ਤੇ ਲੱਭੀ। ਲਾਸ਼ ਉਤੇ ਜੋ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਤਸੀਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੋਗੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਟਕ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਦਬਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਹੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਿਆ ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾ ਵੀ ਹੋਈ ਪਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਇਹ ਆਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਜਾ ਉਹਦਾ ਤੇ ਉਹਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਵਾਰਦੀ। ਜਿਸ ਟੱਥਰ ਦਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਟੱਥਰ ਦੀ ਪਾਲ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇ? ਸੁਪਰਾਇੰਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਸ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਦਾ ਫਿਸਲਾ ਡਿਪਾਨਿਸਟ ਕਰਵਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਦੇ ਸੂਦ ਨਾਲ ਟੱਥਰ ਆਪਣਾ ਨਿਵਾਰ ਕਰ ਸਕੇ। ਲੋਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਖਾ ਅਤੇ ਸਸਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸਵੇ-ਸੇਵਾ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਧਾਰਨ ਦੁੱਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾ ਸਕਣ।

ਖੱਪ-ਰੋਲਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ

ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਖੱਪ-ਰੋਲਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਬਹਿਰੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਰਾਮ ਕਰ ਸਕੇ। ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੱਗੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਲੱਗੇ ਸਪੀਕਰ ਉੱਤੇ ਦੌੜੇ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜਕ ਦੌੜ ਹਨ। ਹੋਸਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਦੀ ਇਹੋ ਜਿਗੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਏ। ਸਪੀਕਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਸ ਘੇਰੇ ਤੱਕ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਦੂਦ ਰੱਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸੇ ਸਰੋਤੇ ਉਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ। ਬਦੋਬਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪੁੱਛ ਵਜਾਊਣੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।

—ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ